

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВДС. 05 МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

для студентів

спеціальності 013 Початкова освіта

освітнього рівня, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

освітньої програми 013.00.01 Початкова освіта

спеціалізації «Дошкільна освіта»

Київ-2018

Розробник:

Товкач Ірина Євгеніївна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти
Протокол від 05.09.2018 р. № 2

Завідувач кафедри Г.В. Беленька

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 012.00.01.
Дошкільна освіта першого(бакалаврського) рівня вищої освіти

05.09.2018 р.

Гарант освітньо-професійної програми

 (О.А. Половіна)

Робочу програму перевірено

_____.____.2018 р

Заступник директора М.А. Машовець

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р. протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р. протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р. протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __20__ р. протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	<i>Дисципліна за вибором студента</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>4/120</i>	
Курс	<i>2</i>	<i>2</i>
Семестр	<i>3</i>	<i>3</i>
Кількість змістових модулів з розподілом:	<i>3</i>	<i>2</i>
Обсяг кредитів	<i>4</i>	
Обсяг годин, в тому числі:	<i>120</i>	<i>120</i>
Аудиторні	<i>54</i>	<i>16</i>
Модульний контроль	<i>8</i>	
Семестровий контроль		
Самостійна робота	<i>28</i>	<i>74</i>
Форма семестрового контролю	<i>Екзамен 30</i>	<i>Екзамен 30</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає в оволодінні студентами основами теорії і методики розвитку зв'язного мовлення дітей раннього і дошкільного віку в галузі дошкільної освіти, формами, засобами, методами і прийомами навчання мови, розвитку мовлення, виховання мовленнєвої культури та сучасними підходами мовленнєвої діяльності дітей у закладі дошкільної освіти.

Основними завданнями курсу «Методика розвитку зв'язного мовлення дітей дошкільного віку» є:

- здатність до продуктивного (абстрактного, образного дискурсивного, креативного) мислення;
- здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості;
- здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими;
- здатність до організації і керівництва ігровою, художньо-мовленнєвою діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

3. Результати навчання за дисципліною

Планувати і здійснювати освітню роботу відповідно до програми в тісному контакті з іншими вихователями та спеціальними установами, вести документацію.

Проводити корекційно-розвивальну роботу з дітьми раннього та дошкільного віку.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання(2-й курс3-й семестр)

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт						Самостійна	
		Аудиторна							
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні			
Змістовий модуль 1.									
Теоретико-методичні засади та історичний огляд становлення і розвитку дошкільної лінгводидактики. Завдання, зміст, засоби, форми, методи і прийоми розвитку мовлення дітей дошкільного віку									
Тема 1.1. Теоретико-методичні засади дошкільної лінгводидактики. Ключові поняття	9	2	2	2			3		
Тема 1.2. Завдання, зміст, форми, методи і прийоми розвитку мовлення дітей	11	2		4			5		
Тема 1.3. Індивідуальні особливості дітей дошкільного віку в мовленнєвій діяльності	6	2		2			2		
Модульний контроль 1-2	4							4	
Разом	30	6	2	8	-		10	4	
Змістовий модуль 2.									
Методика розвитку мовлення дітей у ранньому та дошкільному віці в навчально-мовленнєвій, художньо-мовленнєвій та ігровій діяльності									
Тема 2.1. Методика розвитку мовлення дітей раннього віку	8	2		4			2		
Тема 2.2. Методика виховання звукової культури мовлення у дошкільному віці	8	2		4			2		

Тема 2.3. Методика розвитку зв'язного мовлення дітей дошкільного віку. Художньо-мовленнєва діяльність у дошкільному віці. Мовленнєві ігри за змістом творів художньої літератури	12	2	2	2	2		4	
Модульний контроль 3.	2							2
Разом	30	6	2	10	2		8	2
Змістовий модуль 3. Організація мовленнєвої роботи з дошкільниками в інтегрованому просторі закладу дошкільної освіти та в процесі підготовки їх до школи								
Тема 3.1. Інтеграція роботи з розвитку мовлення дітей дошкільного віку в різні види діяльності	16	2		6	2		6	
Тема 3.2. Аналіз сучасних вітчизняних та зарубіжних методик навчання дітей дошкільного віку елементів грамоти	12	2		4	2		4	
Модульний контроль 4.	2							2
Разом	30	4	0	10	4		10	2
Підготовка та проходження контрольних заходів								
Усього	90 З них 30 - підготовка до іспиту =120	16	4	28	6	0	28	8

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
Лекції		Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади, завдання, зміст, засоби, форми, методи та прийоми мовленнєвого розвитку дітей раннього і дошкільного віку							
<i>Тема 1.1.</i> Зміст, завдання, форми, методи і прийоми розвитку зв'язного мовлення дітей дошкільного віку	4	2	2				15
<i>Тема 1.2.</i> Загальна характеристика мовлення на етапі раннього дитинства.	2			2			10
<i>Тема 1.3.</i> Розвиток мовлення у дітей 4-5 років.	2			2			10
Разом	8	2	2	4			35
Змістовий модуль 2. Методика розвитку мовлення дітей раннього та дошкільного віку в навчально-мовленнєвій діяльності							
<i>Тема 2.1.</i> Методика розвитку зв'язного мовлення у дітей дошкільного віку. Гра і дитяча творчість як ефективні засоби розвитку мовлення	4	2		2			15
<i>Тема 2.2.</i> Навчання дітей переказу літературних творів і різних видів розповідей	2			2			10
<i>Тема 2.3.</i> Інтеграція роботи з розвитку мовлення в різні види дитячої діяльності	2				2		14
Разом	8	2		4	2		39
Усього	16	4	2	8	2		74

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретико-методичні засади та історичний огляд становлення і розвитку дошкільної лінгводидактики. Завдання, зміст, засоби, форми, методи і прийоми розвитку мовлення дітей дошкільного віку

Лекція 1

Теоретико-методичні засади дошкільної лінгводидактики. Ключові поняття (2 год.)

Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови як наука. Об'єкт, предмет, зміст, завдання дошкільної лінгводидактики як навчальної дисципліни.

Мовлення в контексті дитячого розвитку.

Зв'язок дошкільної лінгводидактики з іншими науками, їх внесок у науку про навчання дітей раннього і дошкільного віку рідної мови.

Наукові засади дошкільної лінгводидактики. *Методологічні* засади (мова як суспільне явище, суспільний характер походження мови, мова – засіб спілкування, взаємозв'язок мови й мислення).

Методи наукового дослідження в методиці: спостереження, бесіди, психолого-педагогічний експеримент, діагностичні методики.

Закономірності та принципи мовленнєвого розвитку дітей на етапі дошкільного дитинства.

Основні поняття теми: лінгводидактика, об'єкт, предмет, зміст, завдання, методика, теорія, мова, мовлення, текст, функції мови і мовлення, культура мовлення, закономірність, дитина, чуття мови, принципи навчання мови, розвитку мовлення: загальнодидактичні, методичні (загальні методичні принципи, часткові методичні принципи, спеціальні); мовна й мовленнєва компетенція тощо.

Рекомендована література

Основна: 1, 2, 4.

Додаткова: 1, 3

Лекція 2

Завдання, зміст, форми, методи і прийоми розвитку мовлення дітей (2 год.)

Мова як суспільне явище, суспільний характер походження мови; мова як засіб спілкування; взаємозв'язок мови й мислення; слова й поняття.

Роль чуттєвого досвіду в розвитку мовлення. Мовленнєва діяльність (Б. Баєв, І. Бодуен де Куртене, І. Зимняя, О. Леонт'єв, І. Синиця, Ф. де Соссюр та ін.) та її характеристика. Формування мовленнєвих умінь і навичок у дошкільників (А. Богуш, Ф. Сохін, В. Яшина та ін.). Розвивальний потенціал мовленнєвого середовища дошкільного закладу і родини (А. Богуш, Т. Піроженко та ін.).

Мовлення вихователя – чинник розвитку культури мовлення дитини.

Мовна й мовленнєва компетенція. Проблема формування мовленнєвої компетенції в державних документах.

Базовий компонент дошкільної освіти про виховання мовної особистості. Характеристика чинних програм щодо розвитку мовлення дітей, організації мовленнєвої роботи з дошкільниками.

Мета і завдання дошкільного навчального закладу з розвитку мовлення і навчання дітей рідної мови: виховання звукової культури мовлення, розвиток словника, формування граматичної правильності мовлення, розвиток зв'язного мовлення (діалогічного і монологічного), навчання елементів грамоти та ін. Засоби розвитку мовлення дитини: організація їхнього спілкування з батьками та вихователями у різних напрямках діяльності – гра, праця, художня література, використання ІКТ, мовлення вихователя й мовлення дітей. Форми навчання дітей рідної мови, розвитку мовлення, виховання мовленнєвої культури. Методи та прийоми : розглядання іграшки, предмета, картинки тощо, дидактичні ігри та вправи, розмови, бесіди, читання й розповідання, переказування літературних творів та ін..

Розвивальне середовище.

Основні поняття теми: мовленнєва діяльність, мовна, мовленнєва компетенція, види мовленнєвої компетенції, завдання, засоби, форми навчання, методи, прийоми навчання мови, розвитку мовлення, індивідуальні особливості дітей тощо..

Рекомендована література

Основна: 1, 2, 4.

Додаткова: 1-10.

Лекція 3

Індивідуальні особливості дітей дошкільного віку в мовленнєвій діяльності

Поняття індивідуальності, Індивідуальні особливості дітей дошкільного віку в мовленнєвій діяльності. Характеристика мовлення дітей різної статі.

Умови індивідуалізації в мовленнєвій діяльності дітей дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти та родини.

Основні поняття теми: індивідуальність, індивідуальні особливості дітей дошкільного віку, хлопчики, дівчатка, мовленнєва діяльність, умови, дошкільний навчальний заклад, родина тощо..

Рекомендована література

Основна: 1, 2, 4.

Додаткова: 1-10.

Змістовий модуль 2.

Методика розвитку мовлення дітей у ранньому та дошкільному віці в навчально-мовленнєвій, художньо-мовленнєвій та ігровій діяльності

Лекція 4

Методика розвитку мовлення дітей раннього віку (2 год.)

Необхідність свідомого батьківства, спілкування майбутніх батьків у перинатальному періоді. Значення мови в розвитку дітей раннього віку. Необхідність цілеспрямованого керівництва розвитком мовлення дітей з боку дорослих.

Становлення мовленнєвої діяльності на першому році життя. Особливості підготовчого періоду; розвиток голосових реакцій, наслідування звуків мови і слів. Розвиток розуміння мовлення оточуючих, поява у дитини перших усвідомлених слів.

Зміст і завдання розвитку мовлення дітей першого року життя. Необхідність спілкування з дитиною. Методи та прийоми роботи з розвитку мовлення малят. Прийоми організації індивідуальних і групових ігор-занять. Використання картинки й художньої літератури в роботі з дітьми 1-го року життя.

Особливості розвитку мовлення дітей другого року життя. Розвиток мовлення на другому році життя. Характеристика розвитку мовлення дітей другого року життя. Завдання розвитку мовлення дітей 2-го року життя. Форми роботи з розвитку мовлення дітей другого року життя. Методика проведення занять, їх види. Прийоми навчання.

Базисна характеристика розвитку мовлення дітей третього року життя. Спілкування як важлива умова розвитку активного мовлення дітей.

Огляд перших педагогічних праць з проблем розвитку мовлення і навчання дітей мови. Погляди Я.-А. Коменського на навчання дітей рідною мовою. І.Срезневський та його книга «Про вивчення рідної мови взагалі та особливо в дитячому віці».

Зміст, завдання, форми, методи та прийоми роботи розвитку мовлення у дітей третього року життя.

Використання іграшки, картинки та творів художньої літератури в роботі з дітьми третього року життя.

Розвиток мовлення дітей раннього віку в сім'ї.

Основні поняття теми: передумови мовного розвитку: голосові реакції; підготовчий період: слухове, зорове зосередження; крик, гукання, гулення, белькіт, наслідування; розуміння мовлення, усвідомлені слова, ігри-заняття, дидактичні ігри, розігрування утішок, розповіді-бесіди, інсценовані покази.

*Рекомендована література**Основна: 1, 2, 3.**Додаткова: 1, 3, 5.*

Лекція 5.

Методика виховання звукової культури мовлення у дошкільному віці (2 год.)

Основні поняття: фонема, звук, звукова культура мовлення. Завдання виховання звукової культури мовлення у дошкільників.

Система роботи з виховання звукової культури мовлення. Формування правильної звуковимови; розвиток фонематичного слуху, мовного дихання, дикції, сили голосу, інтонації.

Зміст, форми, методи та прийоми роботи з виховання звукової культури мовлення дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: звукова культура (компоненти звукової культури мовлення, фонема, звук, завдання виховання звукової культури мовлення, методи, прийоми роботи над звуковою культурою мовлення дошкільника: чистомовки, скоромовки, розповіді зі звуконаслідуванням, артикуляційні вправи.*Рекомендована література**Основна: 1, 2, 3, 4.**Додаткова: 1, 3, 5, 10.*

Лекція 6.

Методика розвитку зв'язного мовлення дітей дошкільного віку.

Художньо-мовленнєва діяльність у дошкільному віці. Мовленнєві ігри за змістом творів художньої літератури (2 год.)

Поняття «діалог (монолог)», «діалогічне (монологічне) мовлення».

Завдання розвитку діалогічного мовлення в дошкільному дитинстві.

Методи та прийоми розвитку діалогічного мовлення дітей дошкільного віку.

Бесіда – основний метод розвитку діалогічного мовлення. Значення бесід. Види бесід. Тематика підсумкових бесід. Підготовка вихователя та дітей до бесіди. Структура бесіди.

Види запитань вихователя та дитячі запитання. Вимоги до запитань вихователя та відповідей дітей.

Завдання розвитку монологічного мовлення дітей.

Методи та прийоми навчання дітей монологічного мовлення.

Переказ літературних творів. Значення переказу. Вимоги до творів для переказу дітьми, їх підбір для дітей різних вікових груп. Способи організації переказу. Особливості навчання переказу дітей в різних вікових групах.

Поняття розповіді. Класифікація дитячих розповідей. Описова й сюжетна розповідь. Навчання дітей дошкільного віку різних видів розповідей : на основі сприймання, пам'яті і уяви. Послідовність введення в роботу розповідей різних видів.

Прийоми навчання дітей розповідання.

Основні поняття теми: діалогічне мовлення, бесіда, види запитань; переказ, види і прийоми навчання переказу, структура мовленнєвого заняття з навчання переказу літературних творів; розповідь (описова, сюжетна, з пам'яті, за уявою), прийоми навчання розповідання тощо.*Рекомендована література**Основна: 1, 2, 3.**Додаткова: 1-4, 7-8.*

Змістовий модуль 3

Організація мовленнєвої роботи з дошкільниками в інтегрованому просторі закладу дошкільної освіти та в процесі підготовки їх до школи

Лекція 7

Інтеграція роботи з розвитку мовлення в різні види дитячої діяльності (2 год.)

Планування роботи з розвитку мовлення в закладах дошкільної освіти.

Збагачення словника в пізнавальній діяльності. Пошуково-експериментальна діяльність як стимулятор мовленнєвого акту, розвитку пізнавальної активності дошкільника.

Розвиток діалогічного і монологічного мовлення в процесі ігрової діяльності.

Формування самостійної мовленнєвої діяльності дітей у розвивальному середовищі.

Єдність підходів та вимог - як умова успішного мовленнєвого розвитку дітей.

Основні поняття теми: планування роботи, ігрова діяльність, пізнавальна діяльність, самостійна мовленнєва діяльність, підходи та вимоги тощо.

Рекомендована література

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 1-9.

Лекція 8

Огляд сучасних вітчизняних та зарубіжних методик навчання дітей дошкільного віку елементів грамоти (2 год.)

Значення розвитку усвідомлення дітьми мовлення. Етапи навчання елементів грамоти дітей дошкільного віку.

Підготовка до навчання елементів грамоти на п'ятому році життя. Завдання, зміст, форми, методи і прийоми роботи в підготовчому періоді.

Зміст і завдання, форми, методи і прийоми роботи з підготовки до навчання елементів грамоти на шостому році життя. Методика практичного ознайомлення дітей дошкільного віку з поняттями «слово», «речення», «звуки мови». Завдання і зміст роботи з навчання дітей дошкільного віку звукового аналізу слів. Методичні прийоми звукового аналізу та синтезу слова. Поняття складової структури слова, наголос у слові. Методичні прийоми складового аналізу слова.

Підготовка руки дитини дошкільного віку до письма. Завдання, зміст, форми, методи та прийоми відповідної роботи.

Основні поняття теми: навчання грамоти, усвідомлення мовлення, наступність, перспективність, мовленнєвий розвиток, вітчизняні та зарубіжні методики, звуковий та складовий аналіз мовленого слова, робота з картками-схемами; підготовки руки дитини до письма тощо.

Рекомендована література

Основна: 1-5.

Додаткова: 1-10.

Плани семінарських, практичних та лабораторних занять

Змістовий модуль 1.

Теоретико-методичні засади та історичний огляд становлення і розвитку дошкільної лінгводидактики. Завдання, зміст, засоби, форми, методи і прийоми розвитку мовлення дітей дошкільного віку

Семінарське заняття 1

Історичний огляд становлення і розвитку дошкільної лінгводидактики (2 год.)

Зміст та форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Історичні етапи становлення педагогічних систем мовленнєвого розвитку. Вчення К.Ушинського про рідну мову. Є.Тихесєва та С.Русова – фундатори дошкільної лінгводидактики. Внесок І.Срезньєвського, І.Огієнка, в розвиток української дошкільної лінгводидактики. Погляди Б.Грінченка про рідну мову та школу. Витоки дошкільної лінгводидактики в працях зарубіжних вчених (Я.-А. Коменський, Ж.-Ж. Руссо, Дж. Локк, І.Песталоцці, Ф.Фребель, М.Монтессорі та ін.). Огляд становлення дошкільної лінгводидактики в працях російських науковців (В.Одоєвський, А.Симонович, Л.Шлегер, Є.Тихесєва та ін.). *Підгрупова робота: внесок видатних особистостей в розвиток дошкільної лінгводидактики за алгоритмом.*

2. Лінгводидактичні погляди В.Сухомлинського.

3. Сучасні дослідження проблем дошкільної лінгводидактики в Україні (А.Богуш, Н.Гавриш, К.Крутій, І.Луценко, Т.Піроженко та ін.). *Виставка книг. Аналітичний огляд та систематизація літературних джерел.*

Рекомендована література

Основна: 1, 2, 4.

Додаткова: 1-10.

Практичне заняття 1

Базовий компонент дошкільної освіти про виховання мовної особистості. Базова програма та варіативні програми розвитку мовлення дітей (2 год.).

Зміст і форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Мова. Мовлення дитини. Зміст і базисні характеристики мовленнєвої діяльності дітей у Базовому компоненті дошкільної освіти (2012 р.) та чинних програмах. *Робота в підгрупах за словниками (термінологічні завдання), з текстами чинних програм та БКДО в аспекті організації навчально-мовленнєвої діяльності дітей в умовах закладу дошкільної освіти та сім'ї.*

2. Мета та завдання розвитку мовлення дітей дошкільного віку. Огляд сучасних програм організації мовленнєвої роботи з дошкільниками (*Заповнення таблиці*).

Рекомендована література

Основна: 1, 2, 4.

Додаткова: 1-10.

Практичне заняття 2

Закономірності, принципи, завдання, зміст роботи з розвитку мовлення дітей дошкільного віку (2 год.)

Зміст і форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Закономірності і принципи розвитку мовлення дітей раннього та дошкільного віку.

2. Мета та завдання розвитку мовлення дітей дошкільного віку.

3. Зміст і засоби роботи з розвитку мовлення дітей раннього та дошкільного віку

Тренінгові вправи з апробування різних засобів організації мовленнєвої діяльності: індивідуальної, парної, підгрупової, командної, фронтальної.

Рекомендована література

Основна: 1, 2, 4.

Додаткова: 1-10.

Практичне заняття 3

Форми, методи і прийоми розвитку мовлення дітей (2 год.)

Зміст і форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Форми організації навчання мови та розвитку мовлення дітей в закладах дошкільної освіти. *Тренінгові вправи з апробування різних форм організації мовленнєвої діяльності: індивідуальної, парної, підгрупової, командної, фронтальної.*

2. Методи та прийоми навчання дітей дошкільного віку рідної мови, розвитку мовлення, виховання мовленнєвої культури. *Заповнення таблиці (Робота в підгрупах).*

Перегляд відеозапису фрагментів діяльності педагога і дітей з подальшим аналізом методів і прийомів.

Рекомендована література

Основна: 1, 2, 4.

Додаткова: 1-10.

Практичне заняття 4

Індивідуальні особливості дітей дошкільного віку в мовленнєвій діяльності (2 год.).

Зміст і форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Поняття індивідуальності, індивідуальні особливості.
2. Характеристика мовлення дітей дошкільного віку різної статі. *Заповнення таблиці.*
3. Мета і завдання розвитку мовлення дітей різної статі. Засоби розвитку мовлення дітей. Форми організації роботи з розвитку мовлення дітей в закладах дошкільної освіти. *Тренінгові вправи з апробування різних форм організації мовленнєвої діяльності: індивідуальної, парної, підгрупової.*

4. Умови індивідуалізації в мовленнєвій, художньо-мовленнєвій, ігровій діяльності дітей дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти та родини. *Робота в підгрупах за словниками (термінологічні завдання), з текстами чинних програм та БКДО в аспекті організації навчально-мовленнєвої діяльності дітей в умовах ЗДО і сім'ї.*

Самостійно опрацювати питання: Вплив мовлення вихователя на мовленнєвий розвиток дітей. Вимоги до мовлення вихователя. Вимоги до мовлення дітей.

Рекомендована література

Основна: 1, 2, 4.

Додаткова: 1-10.

Змістовий модуль 2.

Методика розвитку мовлення дітей у ранньому та дошкільному віці в навчально-мовленнєвій, художньо-мовленнєвій та ігровій діяльності

Практичне заняття 5

Форми роботи, методи та прийоми з розвитку мовлення дітей другого року життя (2 год.)

Зміст і форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Загальна характеристика мовленнєвого розвитку дітей другого року життя *Заповнення таблиці.*
2. Зміст і завдання розвитку мовлення дітей другого року життя. *Робота в підгрупах з текстами чинних програм.*
3. Специфіка організації мовленнєвої роботи з дітьми третього року життя. Характеристика форм, методів і прийомів. *Імітація фрагментів форм роботи з дітьми. Представлення та характеристика засобів навчання, виготовлення дидактичних посібників.* Розвиток мовлення дітей раннього віку в сім'ї.

Рекомендована література

Основна: 1, 2, 4.

Додаткова: 1, 3, 5.

Практичне заняття 6

Використання іграшки, картинки та творів художньої літератури в роботі з дітьми третього року життя (2 год.)

Зміст і форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Загальна характеристика мовленнєвого розвитку дітей третього року життя. *Заповнення таблиці.*
2. Зміст і завдання розвитку мовлення дітей третього року життя. *Робота в підгрупах з текстами чинних програм.*
3. Специфіка організації мовленнєвої роботи з дітьми третього року життя. Характеристика форм, методів і прийомів. *Імітація фрагментів форм роботи з дітьми. Представлення та характеристика засобів навчання, виготовлення дидактичних посібників.*

Особливості роботи з творами художньої літератури з малятами (*Робота в парах*).

Рекомендована література

Основна: 1, 2, 4.

Додаткова: 1, 3, 5.

Практичне заняття 7

Система роботи з виховання звукової культури мовлення дітей молодшого дошкільного віку (2 год.).

Зміст та форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Поняття звукової культури мовлення. Характеристика особливостей звуковимови у дітей молодшого дошкільного віку. Індивідуальна перевірка звукової культури мовлення у дошкільників. *Заповнення таблиці.*

2. Методи та прийоми виховання звукової культури мовлення у дітей молодшого дошкільного віку. *Перегляд відеозапису фрагментів діяльності педагога і дітей з подальшим аналізом методів і прийомів.*

3. Застосування методичних прийомів у різних видах мовленнєвої діяльності. *Моделювання короткочасних проєктів з використанням різних видів ігор, художніх творів (віршів, чистомовок) та розповідей із звуконаслідуванням: підгрупова робота.*

Рекомендована література

Основна: 1, 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 3, 5, 10.

Практичне заняття 8

Зміст, форми, методи та прийоми роботи з виховання звукової культури мовлення дітей старшого дошкільного віку (2 год.)

Зміст та форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Характеристика особливостей звуковимови у дітей старшого дошкільного віку. Індивідуальна перевірка звукової культури мовлення у старших дошкільників. *Заповнення таблиці.*

2. Методи та прийоми виховання звукової культури мовлення у дітей старшого дошкільного віку. *Перегляд відеозапису фрагментів діяльності педагога і дітей з подальшим аналізом методів і прийомів.*

3. Застосування методичних прийомів у різних видах мовленнєвої діяльності. *Моделювання короткочасних проєктів з використанням різних видів ігор, художніх творів (віршів, скоромовок) та розповідей із звуконаслідуванням: підгрупова робота.*

Рекомендована література

Основна: 1-5.

Додаткова: 1, 3, 5, 10.

Лабораторне заняття 1

Аналіз творів художньої літератури для роботи з мовленнєвого розвитку дітей раннього віку (2 год.)

Семинарське заняття 2

Методика розвитку зв'язного мовлення дітей дошкільного віку.

Художньо-мовленнєва діяльність у дошкільному віці. Мовленнєві ігри за змістом творів художньої літератури (2 год.)

Зміст та форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Формування інтересу до творів художньої літератури, культури майбутнього читача. *Заповнення таблиці.* Методи та прийоми роботи з художньою літературою з дітьми старшого дошкільного віку дошкільного віку. Форми організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей в дошкільних навчальних закладах. *Тренінгові вправи з апробування різних форм організації мовленнєвої діяльності: індивідуальної, парної, підгрупової, командної, фронтальної.*

2. Складання зразків *сюжетних історій з пам'яті*: з колективного досвіду «Як ми...»; з індивідуального досвіду «Про те, що мені сподобалось сьогодні найбільше» для дітей старшого дошкільного віку.

3. Методика навчання розповіді за уявою. *Імітація фрагментів занять, обговорення конспектів, творчі завдання*: складання зразків історій для дітей старшого дошкільного віку : а) за поданим початком вихователя; б) за опорними словами (3-5 слів); в) на запропоновану тему (за вибором).

4. Мовленнєві ігри з дітьми за змістом літературних творів (*моделювання фрагментів ігор*).

Самостійно опрацювати питання: Робота з ілюстраціями та робота в куточку книги.

Рекомендована література

Основна: 1-5.

Додаткова: 1-10.

Практичне заняття 9

Методика проведення різних видів бесід і полілогів з дітьми дошкільного віку. Навчання дітей дошкільного віку переказу літературних творів (2 год.)

Зміст та форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Становлення зв'язного (діалогічного і монологічного) мовлення у дітей дошкільного віку. *Заповнення таблиці*.

2. Методи та прийоми роботи з розвитку зв'язного (діалогічного і монологічного) мовлення у дітей дошкільного віку.

3. Методика проведення бесід і полілогів. Навчання дошкільників міркування. Запитання. Характеристика запитань та вимоги до них. *Імітація фрагментів діяльності, обговорення конспектів, творчі завдання*.

4. Методика навчання переказу літературних творів дітей дошкільного віку. Способи навчання переказу. *Імітація фрагментів занять; елементи тренінгу; творчі завдання; опрацювання конспектів занять*.

Рекомендована література

Основна: 1-5.

Додаткова: 1-10.

Практичне заняття 10

Навчання дітей дошкільного віку різних видів розповідей : на основі сприймання, пам'яті і уяви (2 год.)

Зміст та форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Становлення зв'язного (монологічного мовлення) у дітей дошкільного віку. *Заповнення таблиці*. Методи та прийоми роботи з розвитку зв'язного мовлення у дітей дошкільного віку. Складання зразків *сюжетних історій на основі сприймання*: про іграшку (сюжетною ігровою ситуацією) для дітей дошкільного віку.

Методика навчання розповіді за картинами. Описові та сюжетні розповіді. Розповіді за серією сюжетних картин. *Імітація фрагментів занять, елементи тренінгу, творчі завдання, опрацювання конспектів*.

2. Складання зразків *сюжетних історій з пам'яті*: з колективного досвіду «Як ми...»; з індивідуального досвіду «Про те, що мені сподобалось сьогодні найбільше» для дітей старшого дошкільного віку.

3. Методика навчання розповіді за уявою. *Імітація фрагментів занять, обговорення конспектів, творчі завдання*: складання зразків історій для дітей старшого дошкільного віку : а) за поданим початком вихователя; б) за опорними словами (3-5 слів); в) на запропоновану тему (за вибором). *Імітація фрагментів занять; елементи тренінгу; творчі завдання; опрацювання конспектів занять*.

Рекомендована література

Основна: 1-5.

Додаткова: 1-10.

Лабораторне 2

Аналіз творів художньої літератури для роботи з мовленнєвого розвитку дітей 4-5 років (2 год.)

Змістовий модуль 3.

Організація мовленнєвої роботи з дошкільниками в інтегрованому просторі закладу дошкільної освіти та в процесі підготовки їх до школи

Практичне заняття 11

Гра і дитяча творчість як засоби розвитку мовлення дітей дошкільного віку (2 год.)

Зміст та форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Збагачення словника в пізнавальній діяльності. Пошуково-експериментальна діяльність як стимулятор мовленнєвого акту, розвитку пізнавальної активності дошкільника (*тренінгові вправи в командах*).

2. Розвиток діалогічного та монологічного мовлення в процесі ігрової діяльності (*Імітація фрагментів занять, елементи тренінгу, творчі завдання*).

3. Планування роботи з розвитку мовлення в закладах дошкільної освіти. *Імітація фрагментів занять; елементи тренінгу; творчі завдання; аналіз конспектів занять, перспективних та календарно-тематичних планів вихователів.*

Рекомендована література

Основна: 1-5.

Додаткова: 1-10.

Практичне заняття 12

Організація театральнo-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку (2 год.)

Зміст та форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Поняття гри та дитячої творчості. Види дитячих ігор. *Заповнення таблиці.*

2. Методика проведення мовленнєвих ігор з дітьми різних вікових груп дошкільного навчального закладу. *Імітація фрагментів занять з використанням різних видів мовленнєвих ігор та вправ. Представлення виготовлених дидактичних посібників.*

3. Інсценізація і драматизація, різні види театру в роботі з дітьми дошкільного віку за змістом літературних творів. *Імітація фрагментів життєдіяльності та занять з дітьми дошкільного віку з використанням ігор-драматизацій та різних видів театру.*

Самостійно опрацювати питання щодо організації свят і розваг за змістом літературних творів з дітьми дошкільного віку. Розробити сценарій літературної розваги для дітей дошкільного віку (вікова група за вибором студента).

Практичне заняття 13

Планування роботи з розвитку мовлення в закладах дошкільної освіти (2 год.).

Зміст та форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Становлення зв'язного (монологічного мовлення) у дітей дошкільного віку. *Заповнення таблиці.*

2. Планування роботи з розвитку мовлення в дошкільних навчальних закладах. *Імітація фрагментів занять; елементи тренінгу; творчі завдання; аналіз конспектів занять, перспективних та календарно-тематичних планів вихователів.*

Рекомендована література

Основна: 1-5.

Додаткова: 1-10.

Практичне заняття 14

Методичні прийоми звукового аналізу та синтезу мовленого слова. Поняття складової структури слова, наголос у мовленому слові (2 год.)

Зміст та форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Ключові поняття. Характеристика сучасних методів та прийомів роботи над словом і реченням з дітьми 4-7 років. *Заповнення таблиці.*

2. Методика практичного ознайомлення дітей з поняттями «слово», «речення» та формування фонематичного сприймання у дошкільників. Дидактичні ігри з навчання дітей грамоті. *Відеоперегляд фрагментів форм роботи з дітьми з використанням ігор та їх обговорення.*

3.Методи та прийоми ознайомлення з поняттями «звук», «голосний», «приголосний» та ін.; навчання дітей звукового аналізу слова. *Перегляд відеозапису фрагментів мовленнєвих занять з подальшим аналізом методів і прийомів навчання; моделювання та аналіз фрагментів занять з навчання елементів грамоти.*

3. Методи та прийоми ознайомлення з поняттями «склад», «наголос», «наголошений склад» тощо. *Імітація фрагментів занять з використанням різних видів мовленнєвих ігор та вправ. Представлення виготовлених дидактичних посібників.*

Рекомендована література

Основна: 1-5.

Додаткова:1-10.

Практичне заняття 15

Підготовка руки дитини дошкільного віку до письма. Завдання, зміст, форми, методи та прийоми роботи. (2 год.)

Зміст та форми опрацювання навчального матеріалу:

1. Ключові поняття. Гігієнічні та педагогічні вимоги роботи з підготовки руки дитини дошкільного віку до письма. *Заповнення таблиці.*

2.Методи та прийоми. *Перегляд відеозапису фрагментів мовленнєвих занять з подальшим аналізом методів і прийомів навчання; моделювання та аналіз фрагментів індивідуальних занять з підготовки руки дитини до письма.*

3.Організація ігор і вправ з підготовки руки дитини до письма в роботі з дітьми дошкільного віку. *Імітація фрагментів різних видів мовленнєвих ігор та вправ.*

Рекомендована література

Основна: 1-5.

Додаткова:1-10.

Лабораторне заняття 3

Аналіз творів художньої літератури та методичних посібників для роботи з виховання мовної особистості старшого дошкільника (2 год.)

6 Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студентів	Макс. к-сть бал. за од.	Мод.1		Мод.2		Мод. 3	
		Кількість одиниць	Макс.к-сть балів	Кількість одиниць	Макс. к-сть балів	Кількість одиниць	Макс.к-сть балів
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	2	2
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	-	-
Відвідування практичних занять	1	4	4	6	6	5	5
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	-	-
Робота на практичному занятті	10	4	40	6	30	5	30
Відвідування лабораторних занять	1			2	2	1	1
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	2	20	10	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	2	10
Виконання модульної роботи	25	2	50	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	0						
Разом		-	123	-	112	-	83
Максимальна кількість балів: 318							
Розрахунок коефіцієнта: 318: 60 = 5,3							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№	Завдання самостійної роботи За змістовими модулями	Критерії оцінювання		Бали
ЗМ1. 10 Год.	На основі опрацювання підручників, енциклопедій, словників, навчальних і методичних посібників у запропонованій літературі та періодичних виданнях зробити тлумачний словничок основних понять (не менше 50 найменувань) .	своєчасність виконання завдання,	3	15
		повний обсяг виконання завдання	3	
		якість виконання	3	
		креативний підхід	3	
		ініціативність	3	
ЗМ2. 8Год.	Виготовлення дидактичного посібника для роботи з дітьми дошкільного віку (тема і вікова група за вибором студента). Орієнтовні теми: «Іграшки», «Меблі», «Посуд», «Одяг і взуття», «Музичні інструменти», «Ми різні, але ми рідні», «Усі працюють навколо нас», «Моя рідна Україна», «Скоро вже піду до школи» тощо.	самостійність у розробці посібника на обрану тему не менше 10 сторінок	2	15
		відповідність теми та змісту (для дітей і дорослих) програмовим вимогам, віковим та індивідуальним особливостям дітей	3	
		наявність у посібнику творів художньої літератури різних жанрів (4 загадки, 4 вірша, 4 казки, 4 оповідання) + ілюстрації	5	
		наявність ігор та вправ у посібнику (не менше 4-5)	3	
		естетичне оформлення посібника	2	
ЗМ3 10Год.	Розробити сценарій літературної розваги для дітей дошкільного віку (вікова група за вибором студента). Зробити презентацію до нього.	своєчасність виконання завдання	3	10
		повний обсяг виконання завдання	3	
		якість виконання (наявність змісту, посилення на використанні джерела)	3	
		кількість слайдів не перевищує 10	1	
Максимальна кількість балів				40

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Формою проведення модульного контролю передбачено комбіновану форму його проведення, що включає два блоки:

1. Виконання тестових завдань у кількості 15 штук. Розроблено 4 варіанти тестових завдань. Правильна відповідь студентом за кожне завдання тесту оцінюється у 1 бал. Максимальна кількість балів за правильні відповіді завдань тестів – **15 балів**.

2. Вирішення проблемно-пошукового завдання оцінюється у **10 балів** (див. таблицю).

МКР = 25 балів (3 них: 15 балів за тестові завдання і 10 балів за вирішення проблемно-пошукового завдання)

№	Модульна контрольна робота	Критерії оцінювання	Бали
	1-ше практичне завдання(<i>пошук необхідної інформації в психолого-педагогічних дослідженнях, методичній літературі (в паперових носіях та в інтернеті)</i>)	своєчасність виконання завдання; повний обсяг виконання завдання; якість виконання завдання, креативний підхід; ініціативність.	2
1.	2-ге практичне завдання(<i>запис фрагменту форми навчання з розвитку зв'язного мовлення дітей дошкільного віку в художньо-мовленнєвій діяльності</i>)		2
2.	3-тє практичне завдання (<i>технічне оформлення тексту і наочних матеріалів (за необхідності) відповідно до вимог</i>)		2
3.	4-те практичне завдання (<i>аналіз та редагування пропонованого тексту (фрагментів різних видів дитячої діяльності з пріоритетом мовленнєво-ігрової, художньо-мовленнєвої діяльності дошкільників)</i>)		2
4.	5-те практичне завдання (<i>естетичне оформлення виконаних завдань та збереження необхідної інформації для роботи з дітьми</i>)		2
Максимальна кількість балів			10

Приклади тестових завдань:

1. Чи правильним є твердження, що метою дошкільної лінгводидактики є розвиток мовної особистості?

- А – так;
- Б – ні.

2. Чи правильним є твердження, що серед видів мовленнєвої компетенції важливою є комунікативна?

- А – так;
- Б – ні.

3. Визначте правильну відповідь: ефективним методом виховання звукової культури мовлення є:

- А) спостереження;
- Б) розмова;
- В) розповідь із звуконаслідуванням.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

У кінці третього семестру для студентів проводиться екзамен

Формою проведення семестрового контролю (екзамену) передбачено тест:

1. Виконання тестових завдань у кількості 40 штук. Розроблено 50 варіантів тестових завдань. Правильна відповідь студентом за кожне завдання тесту оцінюється у 1 бал. Максимальна кількість балів за правильні відповіді завдань тестів – 40 балів.

Приклад завдань різної складності:

1. Визначте правильну відповідь: бесіда переважно відбувається у формі:

- А) опису подій;
- Б) розмірковувань;
- В) запитань і відповідей.

2. Визначте правильні відповіді: із пропонованих методів виберіть ті, що сприяють розвитку діалогічного мовлення дітей:

- А) розглядання предметів
- Б) дидактичні ігри
- В) дидактична розповідь
- Г) розмови вихователя з дітьми
- Д) бесіди

3. Доберіть до кожної групи завдань мовленнєвої роботи відповідні складові.

А) Виховання звукової культури мовлення.	1. Розвиток артикуляційного апарату, розвиток дихання й слуху; виховання виразності мовлення
Б) Розвиток словника	2. Засвоєння соціально прийнятих значень слів; активізація словникового запасу
В) Формування граматичної будови мовлення	3. Навчання способам словозміни та словотворення; складання речень різної синтаксичної конструкції

15. Співвіднесіть завдання роботи з розвитку зв'язного мовлення з їх змістом.

А) Оволодіння діалогічним мовленням	1. Спонукає до словесної творчості
Б) Оволодіння монологічним мовленням	2. Доречно відповідати на різні види запитань, звертатися із запитаннями
В) Освоєння різних способів спілкування	3. Виразити свої думки, наміри, бажання

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Яка різниця між поняттями «мова» та «мовлення»? Що між ними спільного?
2. Назвіть закономірності становлення мовлення у дітей та методичні принципи, розроблені Л. Федоренко.
3. Назвіть особливості становлення мовлення у дітей раннього віку.
4. Назвіть методи та прийоми виховання звукової культури мовлення у дітей. Коротко охарактеризуйте їх.
5. Назвіть методи та прийоми розвитку словника дітей. Коротко охарактеризуйте їх.

6. Розкрийте вплив ознайомлення з суспільним довкіллям (художньою літературою) на розвиток словника дитини дошкільного віку.
7. Назвіть методи та прийоми формування граматичної правильності мовлення у дітей дошкільного віку. Коротко охарактеризуйте їх.
8. Що таке діалог? Чим поняття *діалог* відрізняється від понять *бесіда*, *полілог*?
9. Визначте основні лінгвістичні та психологічні характеристики діалогічного мовлення.
10. Назвіть види бесід. Коротко охарактеризуйте їх.
11. Порівняйте структуру розмови в повсякденні та бесіди.
12. Прокоментуйте фразу «Види занять з навчання діалогічного мовлення»
13. Охарактеризуйте методи та прийоми навчання дітей діалогічного мовлення.
14. Сформулюйте психологічні та дидактичні умови успішного навчання дітей діалогічного мовлення.
15. Назвіть лінгводидактичні принципи навчання бесіди, полілогу.
16. Доведіть вагому роль гри з навчання дітей діалогічного мовлення.
17. Визначте ваше власне ставлення до прийому запитань вихователя в навчанні дітей діалогічного мовлення.
18. Вимоги до бесіди за змістом літературного тексту.
19. Прийоми керівництва бесідою в різних вікових групах.
20. Який з засобів – картина чи літературний твір – на ваш погляд, більш ефективний для навчання дітей бесіди?
21. Специфіка запитань на бесідах (полілогах).
22. Специфіка ігор з навчання діалогічного мовлення у дітей дошкільного віку.
23. Особливості керування бесідами (полілогами) з досвіду в різних вікових групах.
24. Що таке монолог? Чим поняття *монолог* відрізняється від понять *текст*, *дискурс*?
25. Визначте основні лінгвістичні та психологічні характеристики монологічного мовлення.
26. Дайте характеристику зв'язного монологічного мовлення як процесу та результату – продукту мовлення.
27. Назвіть типи розповідей. Коротко охарактеризуйте їх.
28. Назвіть види дитячих розповідей. Наведіть приклад художнього опису.
29. Зіставте структуру опису та повідомлення.
30. Охарактеризуйте методи та прийоми навчання дітей розповідання.

31. Сформулюйте психологічні та дидактичні умови успішного навчання дітей монологічного мовлення.
32. Назвіть лінгводидактичні принципи навчання розповідання.
33. Доведіть вагому роль художнього слова в навчанні різних типів розповіді.
34. Визначить чинники, що впливають на формування діамонологічної компетентності.
35. Визначте ваше власне ставлення до прийому зразка розповіді вихователя в навчанні розповідання.
36. Як, на вашу думку, співвідносяться стосовно дітей дошкільного віку самостійність у мовленні та наслідування? Аргументуйте вашу думку.
37. Способи навчання переказу. Обґрунтуйте послідовність їх використання в роботі з дітьми.
38. Який зі способів переказу – цілісний чи частинами – на ваш погляд, більш ефективний?
39. Охарактеризуйте цілемотиваційний компонент трьох видів занять з переказу.
40. Вимоги до літературних текстів для переказу.
41. Моделювання. Види моделей, їх роль у навчанні дітей переказу літературних творів.
42. Прийоми керівництва переказом у різних вікових групах.
43. Специфіка розповідей з досвіду. Особливості керування розповідями з досвіду в різних вікових групах.
44. Розкрийте роль театралізацій (ігор-драматизацій, інсценізацій) в навчанні дітей мови, розвитку мовлення, вихованні мовленнєвої культури.
45. Що собою являє усвідомлення мовлення дитиною дошкільного віку?
46. У чому полягає доцільність практичного ознайомлення дітей з поняттями: (слово, речення, склад, звуки, літери) мови?
47. Чи потрібна підготовка руки дитини до письма? Яку роботу в умовах закладу дошкільної освіти вона передбачає? Та ін.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Методика розвитку зв'язного мовлення дітей дошкільного віку» Разом: 120 год. З них: лекції - 16 год., семінарські заняття – 4 год., практичні – 30 год.; лабораторні - 6 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 28

2 курс 3 семестр									
Модулі	Модуль 1			Модуль 2				Модуль 3	
Назва модуля	Теоретико-методичні засади та історичний огляд становлення і розвитку дошкільної лінгводидактики. Завдання, зміст, засоби, форми, методи і прийоми розвитку мовлення дітей дошкільного віку			Методика розвитку мовлення дітей у ранньому та дошкільному віці в навчально-мовленнєвій, художньо-мовленнєвій та ігровій діяльності				Організація мовленнєвої роботи з дошкільниками в інтегрованому просторі ЗДО та в процесі підготовки їх до школи	
К-сть балів за модуль	123 балів			112 балів				83 балів	
Теми лекцій	Предмет, мета та завдання курсу. Теоретико-методичні засади дошкільної лінгводидактики. Ключові поняття.	Завдання, зміст, форми, методи і прийоми розвитку у мовлення дітей дошкільного віку	Індивідуальні особливості дітей дошкільного віку в мовленнєвій діяльності	Методика розвитку мовлення дітей раннього віку	Методика виховання звукової культури мовлення у дошкільному віці	Методика розвитку зв'язного мовлення дітей дошкільного віку		Інтеграція роботи з розвитку мовлення дітей в різні види діяльності	Огляд сучасних вітчизняних та зарубіжних методик навчання дітей елементів грамоти
Бали	1	1	1	1	1	1		1	1
Теми семінарських, лабораторних, практичних занять	Завдання, зміст, форми, методи і прийоми розвитку мовлення дітей дошкільного віку	Індивідуальні особливості дітей в мовленнєвій діяльності. Характеристика мовлення дітей різної статі	Історичний огляд становлення та розвитку дошкільної лінгводидактики	Організація мовленнєво-ігрової діяльності з дітьми раннього та молодшого дошкільного віку	Методика читання і розповідання дітям художніх творів; робота з поетичними творами	Методика проведення різних видів бесід і полілогів з дітьми дошкільного віку	Навчання Дітей переказу літературних творів; навчання різних видів розповідей: на основі сприймання, пам'яті, уяви	Гра і дитяча творчість як ефективні засоби розвитку мовлення дошкільників	Аналіз художньої літератури для дітей раннього та дошкільного віку
Бали	1+10	2+20	2+20	2+20	2+20	2+20	3 бали	1+10+2	3+30
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 бал.		5 балів	5 балів
МКР	МКР 1-2. – 25+25 балів			МКР 3. - 25 балів				МКР 4. – 25 балів	
	Максимальна кількість балів в семестрі – (318 : 60 = коефіцієнт -5,3)								

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови: Підручник / А.М. Богуш, Н.В. Гавриш. – К.: Видавничий дім «Слово», 2013(2015). – 704 с.
2. Богуш А. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах. Підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти / А. Богуш, Н. Гавриш, Т. Котик. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2006. – 304 с.
3. Дитина: Освітня програма розвитку дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк, авт.кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч [та ін.]. ; наук. ред. : Г.В. Беленька, М.А. Мшовець ; Мін. осв. і наук. України, Київ. у-нт ім. Б. Грінченка. – К.: Київ, у-нт ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.
4. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» / наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк ; наук. ред. Г.В. Беленька ; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна та ін. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 352 с.
5. Товкач І.Є. Слово. Речення. Звуки: методичний посібник : у 2 ч. Ч.1 / І.Є. Товкач. – Х. : В-во «Ранок». – 2015. – 176 с. – (Серія «Віконечко у світ грамоти»).

Додаткова

1. Богданець-Білоskalенко Н.І. У барвистому віночку. Хрестоматія. Навчальний посібник для розвитку дітей дошкільного віку у дошкільному навчальному закладі / Упор. Н.І. Богданець-Білоskalенко. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2012. – 728 с.
2. Товкач І. Є. Дидактичні ігри мовленнєвого змісту / А. В. Пасічник, І. Є Товкач // Ігрова діяльність у дошкільній освіті п'ятирічних дітей (педагогічний супровід до програми «Дитина») : навч.-метод. посіб. / Г. В. Беленька, В. М. Вертугіна, Ю. О. Волинець та ін.; за заг. ред. Н. В. Кудикіної. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – С. 75-118.
3. Товкач І.Є. Слово. Речення. Звуки: навчальний посібник для дітей старшого дошкільного віку : у 2 ч. Ч.1 / І.Є. Товкач. – Х. : В-во «Ранок». – 2015. – 80 с. – (Серія «Віконечко у світ грамоти»).
4. Товкач І.Є. Звуки. Букви. Читання: навчальний посібник для дітей старшого дошкільного віку : у 2 ч. Ч.2 / І.Є. Товкач. – Х. : В-во «Ранок». – 2015. – 80 с. – (Серія «Віконечко у світ грамоти»).
5. Товкач І.Є. Працюють усі навколо нас: навч. посіб. для дітей ст. дошк. віку / І.Є. Товкач. – К. : В-во «Грамота». – 2015. – 96 с. – (Серія «Розглядай та пізнавай»).
6. Товкач І.Є. Тварини: дикі та свійські: навч. посіб. для дітей ст. дошк. віку / І.Є. Товкач. – К. : В-во «Грамота». – 2015. – 88 с. – (Серія «Розглядай та пізнавай»).
7. Товкач І. Що є справжнім читанням для дошкільняти? / І. Товкач // Дошкільне виховання, 2015. - № 11. - С. 6-9.
8. Товкач І.Є. Рослини: овочі та фрукти: навч. посіб. для дітей ст. дошк. віку / І.Є. Товкач. – К. : В-во «Грамота». – 2016. – 86 с. – (Серія «Розглядай та пізнавай»).
9. Товкач І. Як розвивати мовлення наймолодших / Ірина Товкач // Палітра педагога. – 2016.- № 4. – С. 3-6.
10. Товкач І.Є. Транспорт: навч. посіб. для дітей ст. дошк. віку / І.Є. Товкач. – К. : В-во «Грамота». – 2018. – 87 с. – (Серія «Розглядай та пізнавай»).

9. Додаткові ресурси (за наявності)